

Reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement van orde wordt verstaan onder:

- a. voorzitter: de dijkgraaf in diens functie als voorzitter van het algemeen bestuur of diens plaatsvervanger;
- b. amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
- c. subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement waarop het betrekking heeft;
- d. motie: korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- e. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering;
- f. initiatiefvoorstel: een voorstel tot het nemen van een beslissing zonder dat daaraan een ontwerp-besluit van het dagelijks bestuur ten grondslag ligt;
- g. interpellatie: vraag om inlichtingen in een vergadering van het algemeen bestuur over enig punt van algemeen waterschapsbelang;
- h. technisch inhoudelijke vraag: een vraag waarvan het antwoord leidt tot een verduidelijking van een passage in een schriftelijk stuk dat behoort tot de agenda van een vergadering van het algemeen bestuur. Deze vragen dienen zoveel als mogelijk voorafgaand aan een vergadering te worden gesteld en (veelal ambtelijk) beantwoord te worden, zodat de voortgang van de vergadering er niet door wordt opgehouden. Bij het stellen van de vraag (mondeling of schriftelijk) wordt de aard van de vraag aangegeven.
- i. schriftelijke vraag: een schriftelijke vraag onderscheidt zich van de technisch inhoudelijke vraag door de verwijzing naar artikel 38 van het reglement van orde op het moment dat de vraag wordt ingediend. Het gestelde in artikel 38 wordt in achtgenomen.
- j. vraag voor de rondvraag: een mondelinge vraag op basis van artikel 40 van het reglement van orde. De vraag heeft betrekking op niet op de agenda voorkomende onderwerpen en dienen –actualiteiten uitgezonderd- 24 uur voor de vergadering kenbaar te worden gemaakt bij de secretaris. Deze draagt er zorg voor dat de leden van het dagelijks en algemeen bestuur ruim voor de vergadering kennis kunnen nemen van de vragen.
- k. secretaris: de secretaris-directeur of de door het dagelijks bestuur daartoe aangewezen plaatsvervangend secretaris;
- l. interruptie: korte directe onderbreking van een spreker voor het plaatsen van een opmerking of een vraag;
- m. digitale leestafel: onderdeel van de digitale voorziening waarop relevante achtergrondinformatie wordt gepubliceerd ten behoeve van de leden van het algemeen bestuur;
- n. 'schriftelijk' is in dit reglement ook 'per mail'.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is belast met:

- a. het leiden van de vergadering;
- b. het handhaven van de orde;
- c. het doen naleven van het reglement van orde;
- d. hetgeen de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit of dit reglement hem verder opdraagt.
- e. wanneer een onderwerp aan de orde is dat behoort tot de portefeuille van de voorzitter draagt hij of zij de leiding van de vergadering gedurende de behandeling van het betreffende onderwerp over aan een lid van het dagelijks bestuur.

Artikel 3 De secretaris

1. De secretaris is in elke vergadering van het algemeen bestuur aanwezig.
2. De secretaris kan, indien daartoe door de voorzitter uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

Artikel 4 Het voorzittersoverleg

1. Het algemeen bestuur heeft een voorzittersoverleg.
2. Het voorzittersoverleg bestaat uit de voorzitter en de voorzitters van de fracties. De leden van het voorzittersoverleg hebben elk één stem.
3. De secretaris-directeur of zijn of haar plaatsvervanger is secretaris van het voorzittersoverleg.
4. Het voorzittersoverleg heeft tot taak aanbevelingen te doen inzake de organisatie en werkwijze van het algemeen bestuur en zijn commissies.
5. Het voorzittersoverleg komt bijeen zodra de voorzitter of één van de deelnemers dat verzoekt, maar minimaal tweemaal per jaar.
6. Een lid van het voorzittersoverleg kan zich door een fractielid laten vervangen.

Artikel 5 Commissies

1. Het algemeen bestuur besluit tot de instelling van een of meer vaste adviescommissies.
2. Het algemeen bestuur kan bijzondere of tijdelijke commissies instellen.
3. Bij het besluit tot instelling van een commissie worden samenstelling, taak en werkwijze geregeld.
4. Het algemeen bestuur stelt voor de vergaderingen van de commissies een reglement van orde vast.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; benoeming leden dagelijks bestuur; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbriefen; beëdiging

1. Bij elke benoeming van nieuwe leden van het algemeen bestuur stelt het algemeen bestuur op voordracht van de voorzitter een commissie in bestaande uit drie leden van het algemeen bestuur. De commissie onderzoekt de geloofsbriefen, de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden en het proces-verbaal van het stembureau.
2. De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbriefen verslag uit aan het algemeen bestuur en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
3. Het algemeen bestuur beslist terstond over de toelating, tenzij wegens onvolledigheid of onduidelijkheid van de stukken tot verdaging wordt besloten.
4. Na een verkiezing als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 4 van de Waterschapswet roept de voorzitter de toegelaten leden van het algemeen bestuur op om in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd lid van het algemeen bestuur op voor de vergadering van het algemeen bestuur waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 7 Benoeming leden dagelijks bestuur

1. De verkiezing van de leden van het dagelijks bestuur vindt plaats zo spoedig mogelijk na het afleggen van de eed of verklaring en belofte bedoeld in artikel 6, vierde lid.
2. Het algemeen bestuur stelt met in achtname van het bepaalde in de Waterschapswet en het provinciale Reglement vast uit hoeveel leden het dagelijks bestuur bestaat.
3. De fractievoorzitter meldt de naam van zijn kandidaat of de namen van zijn kandidaten aan de voorzitter, die daarvan mededeling doet aan het algemeen bestuur.
4. Bij de verkiezing van de leden van het dagelijks bestuur vinden eerst de stemmingen plaats voor het aantal zetels voor de categorie ingezetenen en vervolgens voor de zetel of zetels voor de vertegenwoordiger(s) van de geborgde zetels. De stemmingen vinden schriftelijk plaats.
5. Bij de benoeming van een lid van het dagelijks bestuur van buiten de kring van het algemeen bestuur wordt overeenkomstig artikel 6, eerste lid, een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Waterschapswet. De werkwijze van deze commissie is overeenkomstig artikel 6, tweede lid.

Artikel 8 Fracties

1. De leden van het algemeen bestuur die door het stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, alsmede de leden van het algemeen bestuur die zijn benoemd overeenkomstig artikel 14, eerste, tweede en derde lid, van de Waterschapswet, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd. Is onder een lijst slechts één lid verkozen, respectievelijk voor een categorie van belanghebbenden slechts één lid benoemd, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd.

2. De namen van degenen die als voorzitter van de fractie en als diens plaatsvervanger optreden worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
3. a. Indien
 - één of meer leden van een fractie als zelfstandige fractie gaan optreden,
 - twee of meer fracties als één fractie gaan optreden of
 - één of meer leden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie, wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
- b. Met de onder a beschreven veranderde situatie wordt rekening gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur na de mededeling daarvan.
4. Het algemeen bestuur beslist of en zo ja op welke wijze de fracties door het waterschap worden ondersteund.

Hoofdstuk 3 Vergaderingen

Paragraaf 1 Tijdstip van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 9 Vergaderfrequentie

1. Het algemeen bestuur vergadert in de regel één keer per twee maanden. Het algemeen bestuur stelt daartoe op voorstel van het dagelijks bestuur een vergaderschema vast. De vergaderingen zijn openbaar en worden gehouden in het kantoor van het waterschap.
2. De voorzitter kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie overleg met het voorzittersoverleg.
3. Ingeval de voorzitter of het dagelijks bestuur dat nodig oordelen of één vijfde van het aantal zitting hebbende leden schriftelijk en met opgave van redenen om een vergadering verzoekt, wordt deze vergadering binnen 14 dagen belegd.

Artikel 10 Oproep

1. De voorzitter roept ten minste 10 dagen voor een vergadering de leden van het algemeen bestuur op voor de vergadering onder vermelding van dag, tijdstip en plaats.
2. De agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 37, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet bedoelde stukken, worden tegelijkertijd met de oproep aan de leden van het algemeen bestuur ter beschikking gesteld.

Artikel 11 Agenda

1. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van de schriftelijke oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een vergadering een aanvullende agenda opstellen. Deze wordt met de daarbij behorende stukken aan de leden van het algemeen bestuur verzonden en openbaar gemaakt.
2. Bij aanvang van de vergadering stelt het algemeen bestuur de agenda vast. Op voorstel van een lid van het algemeen bestuur of de voorzitter kan het algemeen bestuur bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren.
3. Wanneer het algemeen bestuur een onderwerp onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij het onderwerp verwijzen naar een commissie of aan het dagelijks bestuur nadere inlichtingen of advies vragen.
4. Op voorstel van een lid van het algemeen bestuur of van de voorzitter kan het algemeen bestuur de volgorde van behandeling van de agendapunten wijzigen.

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken

Stukken die dienen ter achtergrondinformatie worden op de digitale leestafel van het algemeen bestuur beschikbaar gesteld. De leden van het algemeen bestuur ontvangen een mededeling zodra stukken op de digitale leestafel zijn geplaatst, inclusief een aanduiding van het soort stukken. Op verzoek kunnen deze stukken worden toegezonden aan derden.

Artikel 13 Openbare kennisgeving

1. De vergadering wordt door aankondiging in het elektronische waterschapsblad op Overheid.nl en door plaatsing op de website van het waterschap openbaar gemaakt.
2. De openbare kennisgeving vermeldt de datum, aanvangstijd en plaats, alsmede de agenda van de vergadering en de wijze waarop de bij de vergadering behorende stukken beschikbaar zijn.
3. De agenda en de daarbij behorende stukken worden op de website van het waterschap geplaatst.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst

Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder lid van het algemeen bestuur de presentielijst. De secretaris draagt zorg voor het bijhouden van de presentielijst. Aan het einde van elke vergadering wordt die lijst door de voorzitter en de secretaris door ondertekening vastgesteld.

Artikel 15 Zitplaatsen

1. De voorzitter, de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de secretaris hebben een vaste zitplaats, door de voorzitter bij aanvang van iedere nieuwe zittingsperiode van het algemeen bestuur aangewezen.
2. Indien daartoe aanleiding bestaat kan de voorzitter de indeling herzien na overleg in het voorzittersoverleg.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum

1. De voorzitter opent de vergadering op het vastgestelde uur indien meer dan de helft van het aantal leden van het algemeen bestuur blijkens de presentielijst aanwezig is.
2. Wanneer een kwartier na het vastgestelde tijdstip niet het vereiste aantal leden aanwezig is, bepaalt de voorzitter, na voorlezing van de namen der afwezige leden, de dag en het uur van de volgende vergadering.

Artikel 17 Insprekrecht burgers/ingezetenen

1. Na de opening van de vergadering stelt de voorzitter aanwezige burgers gedurende maximaal dertig minuten op hun verzoek in de gelegenheid in de vergadering het woord voeren, zulks met inachtneming van de volgende bepalingen.
2. Het woord kan niet gevoerd worden over:
 - a. onderwerpen die niet op de agenda staan;
 - b. onderwerpen waarover al in een commissievergadering het woord gevoerd kon worden;
 - c. onderwerpen waarover een bezwaar- en/of beroepsschrift is ingediend of waarover de rechter om een uitspraak is gevraagd en waarbij de uitspraak nog niet onherroepelijk is;
 - d. benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen.
3. Degene die van het spreekrecht gebruik wil maken meldt dit 24 uur voor de aanvang van de vergadering aan de voorzitter of de secretaris onder vermelding van het onderwerp of agendapunt.
4. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken indien dit in het belang is van de orde van de vergadering. De voorzitter kan de vergadering voorstellen de inspreker het woord te geven direct voorafgaande aan de behandeling van het agendapunt waarover de inspreker het woord wil voeren.
5. Elke inspreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd. De inspreker voert het woord nadat de voorzitter hem dit heeft verleend.

Artikel 18 Beknopte besluitenlijst

1. De vergaderingen worden middels een geautomatiseerd systeem (in beeld en geluid) opgenomen en live via de bestuurspagina's op de website van het waterschap uitgezonden. De opnames zijn blijvend toegankelijk.
2. De secretaris draagt zorg voor een beknopte besluitenlijst van de vergadering.
3. Het concept van de beknopte besluitenlijst wordt binnen 7 werkdagen na de vergadering aan de leden van het algemeen bestuur toegezonden en gelijktijdig toegezonden aan de overige personen die het woord gevoerd hebben en op de website van het waterschap gepubliceerd voor zover de aard en de inhoud van de besluitvorming zich daartegen niet verzet.
4. De leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de secretaris hebben het recht een voorstel tot verandering aan het algemeen bestuur te doen indien het concept van de beknopte besluitenlijst onjuistheden bevat of niet duidelijk weergeeft hetgeen besloten is. Een voorstel tot verandering dient zo spoedig mogelijk doch uiterlijk voor de aanvang van de vergadering bij de secretaris te worden ingediend.
5. De beknopte besluitenlijst bevat ten minste:
 - a. de namen van de voorzitter, de secretaris, de leden van het algemeen en dagelijks bestuur, alsmede van de leden die afwezig waren en van overige personen die het woord gevoerd hebben;

- b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
 - c. een weergave van de besluiten die zijn genomen als ook van de toezeggingen die zijn gedaan;
 - d. een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de leden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Waterschapswet van stemming hebben onthouden of zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist;
 - e. de tekst van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen;
 - f. bij het desbetreffende agendapunt de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van het bepaalde in artikel 24 door het algemeen bestuur is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.
6. De beknopte besluitenlijst wordt in de eerstvolgende vergadering vastgesteld, waarna deze door de voorzitter en de secretaris wordt ondertekend.

Artikel 19 Ingekomen stukken

1. Bij het algemeen bestuur ingekomen stukken worden zo spoedig mogelijk op de digitale leestafel van het algemeen bestuur geplaatst en voorzien van een advies van het dagelijks bestuur geagendeerd voor de eerstkomende commissievergadering.

Artikel 20 Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.
2. Elke spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.
3. Een lid mag in een termijn niet meer dan éénmaal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.
4. Het derde lid is niet van toepassing op:
 - a. de rapporteur van een bijzondere commissie;
 - b. het lid dat een (sub)amendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie of dat voorstel.
5. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 21 Spreektijd

Op voorstel van de voorzitter of een lid van het algemeen bestuur kan het algemeen bestuur voor daarbij te bepalen onderwerpen de spreektijd per fractie vaststellen.

Artikel 22 Handhaving orde; schorsing

1. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij
 - a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit reglement te herinneren;
 - b. een lid hem interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.
2. Indien een spreker zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
3. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord - de vergadering sluiten.

Artikel 23 Beraadslaging

1. Het algemeen bestuur kan op voorstel van de voorzitter of een lid van het algemeen bestuur beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of voorstel afzonderlijk te beraadslagen.
2. Op verzoek van een lid van het algemeen bestuur of op voorstel van de voorzitter kan het algemeen bestuur besluiten de beraadslaging voor een te benoemen tijd te schorsen ten einde het dagelijks bestuur of de leden de gelegenheid te geven tot onderling nader beraad. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is.

Artikel 24 Deelname aan de beraadslaging door anderen

1. Het algemeen bestuur kan bepalen dat anderen dan de in de vergadering aanwezige leden van het algemeen en dagelijks bestuur deelnemen aan de beraadslaging.
2. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of één der leden van het algemeen bestuur genomen alvorens met de beraadslaging ten aanzien van het aan de orde zijnde agenda-punt een aanvang wordt genomen.

Artikel 25 Stemverklaring

Na het sluiten van de beraadslaging en voordat het algemeen bestuur tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn stemgedrag te motiveren.

Artikel 26 Beslissing

1. Wanneer de voorzitter vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.
2. Nadat de beraadslaging is gesloten vindt, na een stemming over eventuele amendementen en moties, de stemming plaats over het voorstel, zoals het dan luidt, in zijn geheel tenzij geen stemming wordt gevraagd.
3. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel over de te nemen eindbeslissing.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen

Artikel 27 Algemene bepalingen over stemming

1. De voorzitter vraagt of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder stemming is aangenomen.
2. In de vergadering aanwezige leden kunnen vragen om aantekening in de beknopte besluitenlijst dat zij geacht worden te hebben tegengestemd of zich op grond van artikel 38a Waterschapswet van stemming hebben onthouden.
3. Indien door een of meer leden stemming wordt gevraagd, doet de voorzitter daarvan mededeling.
4. Stemming vindt plaats bij handopsteking, tenzij de voorzitter of één der leden hoofdelijke stemming verlangt.
5. De voorzitter verzoekt eerst de leden die voor zijn een hand op te steken; daarna verzoekt hij de leden die tegen zijn een hand op te steken. Wanneer de uitslag naar het oordeel van de voorzitter of slechts één lid niet duidelijk is, geschiedt alsnog stemming bij hoofdelijke oproeping.
6. Bij hoofdelijke stemming roept de voorzitter (of de secretaris) de leden van het algemeen bestuur bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat door loting is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.
7. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter vergadering aanwezig lid, dat zich niet van deelneming aan de stemming op grond van artikel 38a Waterschapswet moet onthouden, verplicht zijn stem uit te brengen.
8. De leden brengen hun stem uit door het woord 'voor' of 'tegen' uit te spreken, zonder enige toevoeging.
9. Heeft een lid zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.
10. Tenzij de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen het nemen van een besluit uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend. Indien de stemmen staken in een voltallige vergadering of in een volgende vergadering bedoeld in de vorige volzin, is het voorstel niet aangenomen.
11. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 28 Stemming over amendementen en moties

1. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.
2. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.
3. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de

regel dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.

Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over de motie en vervolgens over het voorstel gestemd.

Artikel 29 Stemming over personen

1. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een benoeming, het opstellen van een voordracht of een aanbeveling moet plaatshebben, benoemt de voorzitter 3 leden tot stembureau.
2. Ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet op grond van de Waterschapswet van stemming moet onthouden is verplicht een stembriefje in te leveren. De stembriefjes dienen identiek te zijn.
3. Er hebben zoveel stemmen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. Het algemeen bestuur kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmen worden samengevat op één briefje.
4. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn, worden de stembriefjes vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.
5. Voor het bepalen van de volstreekte meerderheid als bedoeld in artikel 38c van de Waterschapswet worden geacht geen stem te hebben uitgebracht die leden die geen behoorlijk stembriefje hebben ingeleverd.
6. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist het algemeen bestuur op voorstel van de voorzitter.
7. Onder de zorg van de secretaris worden de stembriefjes onmiddellijk na vaststelling van de uitslag vernietigd.

Artikel 30 Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstreekte meerderheid heeft verkregen wordt tot een tweede stemming overgegaan.
2. Wanneer ook bij deze tweede stemming door niemand de volstreekte meerderheid is verkregen heeft een derde stemming plaats tussen de twee personen die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd. Zijn bij de tweede stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt bij een tussenstemming uitgemaakt tussen welke twee personen de derde stemming zal plaatshebben.
3. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

Artikel 31 Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke briefjes geschreven.
2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponneerd en omgeschud.
3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt is gekozen.

Hoofdstuk 4 Rechten van leden

Artikel 32 Amendementen

1. Ieder lid van het algemeen bestuur kan tot het sluiten van de beraadslagingen over het betreffende agendapunt amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Er kan alleen beraadslaagd worden over amendementen die ingediend zijn door leden van het algemeen bestuur die de presentielijst getekend hebben en in de vergadering aanwezig zijn.
2. Ieder lid dat in de vergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend een wijziging voor te stellen (subamendement).
3. Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter - met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde - oordeelt dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan.
4. Intrekking door de indiener(s) van het (sub)amendement is mogelijk totdat de besluitvorming door het algemeen bestuur heeft plaatsgevonden.

Artikel 33 Moties

1. Ieder lid van het algemeen bestuur kan ter vergadering een motie indienen.
2. De behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp of voorstel vindt tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp of voorstel plaats.
3. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld.
4. Intrekking, door de indiener(s), van de motie is mogelijk totdat de besluitvorming over de motie door het algemeen bestuur heeft plaatsgevonden.

Artikel 34 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid van het algemeen bestuur kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
3. Over een voorstel van orde beslist het algemeen bestuur terstond.

Artikel 35 Initiatiefvoorstel

1. Een initiatiefvoorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
2. De voorzitter plaatst het voorstel op de agenda van de eerstvolgende vergadering, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dit laatste geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende vergadering geplaatst.
3. De behandeling van het voorstel vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende voorstellen en onderwerpen zijn behandeld, tenzij het algemeen bestuur oordeelt dat:
 - a. het voorstel met het oog op de orde van de vergadering tezamen met een ander geagendeerd voorstel of onderwerp dient te worden behandeld;
 - b. het voorstel eerst dient te worden behandeld in een commissie;
 - c. het voorstel voor advies naar het dagelijks bestuur dient te worden gezonden. In dit geval bepaalt het algemeen bestuur in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.
4. Het algemeen bestuur kan voorwaarden stellen aan de indiening en behandeling van een voorstel.
5. Op een spoedeisend initiatiefvoorstel, inhoudende het ontslag van een lid van het dagelijks bestuur, zijn de bepalingen in dit artikel niet van toepassing. Een dergelijk voorstel kan na instemming van het algemeen bestuur terstond aan de agenda toegevoegd worden.

Artikel 36 Voorstel dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur kan, gehoord de beraadslagingen, een voorstel terugnemen.
2. Het algemeen bestuur kan een voorstel van het dagelijks bestuur terugverwijzen. Een terugverwezen voorstel wordt opnieuw geagendeerd voor een volgende vergadering, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

Artikel 37 Interpellatie

1. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, ten minste 48 uur voor de aanvang van de vergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van het algemeen en dagelijks bestuur. Bij de vaststelling van de agenda van de eerstvolgende vergadering na indiening van het verzoek wordt het verzoek in stemming gebracht. Het algemeen bestuur bepaalt op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.
3. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige leden van het algemeen bestuur en de leden van het dagelijks bestuur niet meer dan eenmaal, tenzij het algemeen bestuur hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 38 Schriftelijke vragen

1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen kunnen van een toelichting worden voorzien. Bij de vragen wordt aangegeven of schriftelijke of mondelinge beantwoording wordt verlangd. Vragen die niet voldoen aan het hiervoor gestelde worden per omgaande aan de indiener teruggestuurd.

2. De vragen worden bij de secretaris ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur of de voorzitter worden gebracht. Ook worden de vragen op de website geplaatst.
3. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen dertig dagen nadat de vragen zijn binnengekomen. Indien beantwoording niet binnen deze termijn kan plaatsvinden, stelt het dagelijks bestuur of de voorzitter de vragensteller hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden. Dit bericht wordt behandeld als een antwoord.
4. De schriftelijke antwoorden van het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door tussenkomst van de secretaris aan de leden van het algemeen bestuur toegezonden en op de website van het waterschap gepubliceerd. De vragensteller kan via de voorzitter aan het algemeen bestuur verzoeken het antwoord voor nadere beraadslagingen en inlichtingen op de agenda van de eerstvolgende commissievergadering te plaatsen.
5. Mondelinge beantwoording vindt plaats in de eerst mogelijke commissievergadering. Onmiddellijk na mondelinge beantwoording kan de vragensteller desgewenst nadere inlichtingen vragen omtrent de door de voorzitter of het dagelijks bestuur gegeven antwoord, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

Artikel 39 Inlichtingen

- a. Indien een lid van het algemeen bestuur over een onderwerp inlichtingen als bedoeld in artikelen 89 en 97 van de Waterschapswet verlangt, wordt een verzoek daartoe, door tussenkomst van de secretaris, schriftelijk ingediend bij het dagelijks bestuur of de voorzitter.
- b. De secretaris draagt er zorg voor dat de overige leden van het algemeen bestuur een afschrift van dit verzoek krijgen.
- c. De verlangde inlichtingen worden mondeling of schriftelijk in de eerstvolgende of in de daarop volgende vergadering gegeven.
- d. De gestelde vragen en het antwoord vormen een agendapunt voor de vergadering waarin de antwoorden zullen worden gegeven.

Artikel 40 Rondvraag

Aan het begin van de vergadering wordt gelegenheid geboden vragen te stellen over niet op de agenda voorkomende onderwerpen. Spoedeisende actualiteiten uitgezonderd dienen de vragen voor de rondvraag 24 uur voor aanvang van de vergadering schriftelijk kenbaar gemaakt te worden aan de secretaris, die er vervolgens zorg voor draagt dat de vragen tijdig ter kennis worden gebracht aan de leden van het dagelijks en algemeen bestuur.

Hoofdstuk 5 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 41 Verslag en verantwoording

1. Een lid van het algemeen bestuur, een lid van het dagelijks bestuur, de voorzitter of de secretaris, ieder voor zover door het algemeen bestuur aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen ingesteld gemeenschappelijk orgaan, heeft het recht verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld aan de orde zijn. De door het algemeen bestuur gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie.
2. Ieder lid van het algemeen bestuur kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid schriftelijke vragen stellen. De regels voor het stellen van schriftelijke vragen zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer een lid van het algemeen bestuur een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit het algemeen bestuur over het toestaan daarvan. De regels voor het vragen van inlichtingen zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin het algemeen bestuur een van zijn leden heeft benoemd.

Hoofdstuk 6 Besloten vergadering

Artikel 42 Algemeen

Op een besloten vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 43 Opname in beeld en geluid

Een besloten vergadering wordt conform artikel 18 opgenomen doch niet rechtstreeks uitgezonden.

Artikel 44 Geheimhouding

Voor de afloop van de besloten vergadering beslist het algemeen bestuur overeenkomstig artikel 37, derde en vierde lid, van de Waterschapswet of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden.

Artikel 45 Opheffing geheimhouding

1. Het algemeen bestuur kan besluiten de geheimhouding op te heffen. Het algemeen bestuur kan deze beslissing nemen in een vergadering die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht.
2. Wordt de geheimhouding opgeheven, dan wordt de opname (beeld en geluid) van de besloten vergadering alsnog beschikbaar gesteld voor uitzending.
3. Wordt de geheimhouding niet opgeheven dan wordt van de besloten vergadering een beknopte besluitenlijst gemaakt die in een besloten zitting van het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Hoofdstuk 7 Toehoorders en pers

Artikel 46 Toehoorders en pers

1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare vergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.

Artikel 47 Geluid- en beeldregistraties

1. Degenen die in de vergaderzaal tijdens een openbare vergadering van het algemeen bestuur geluid- dan wel beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen. Deze aanwijzingen kunnen niet zover gaan dat zij de vrijheid van pers aantasten.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 48 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist het algemeen bestuur op voorstel van de voorzitter.

Artikel 49 Inwerkingtreding

1. Dit reglement treedt direct na vaststelling in werking. Eerdere versies komen daarmee te vervallen. Dit reglement wordt aangehaald als "Reglement van orde algemeen bestuur Wetterskip Fryslân".

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân,
4 juli 2017

Ir. P.A.E. van Erkelens, Dijkgraaf

O. Bijlsma, Secretaris directeur

Toelichting reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur

(versie 4 juli 2017)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Er is voor gekozen voor regelmatig terugkerende begrippen een omschrijving op te nemen. In het belang van de oordeelsvorming is het wenselijk dat –spoedeisende actualiteiten uitgezonderd– de leden er naar streven om (sub) amendementen, moties, voorstellen van orde, initiatiefvoorstellen, interpellaties, vragen voor de rondvraag en alle andere uitingen die zich daar voor lenen ten minste 24 uur voor aanvang van de vergadering schriftelijk kenbaar te maken bij de secretaris opdat die er zorg voor kan dragen dat dagelijks en algemeen bestuur tijdig in kennis worden gesteld.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Artikel 94 van de Waterschapswet schrijft dit dwingend voor. De regeling bij verhindering staat in artikel 51a van de Waterschapswet; het Reglement kan voorzien in de aanwijzing van een plaatsvervangend voorzitter. De voorzitter heeft het recht op grond van artikel 94, tweede lid, van de Waterschapswet in de vergaderingen van het algemeen bestuur aan de beraadslaging deel te nemen.

Artikel 3 De secretaris

Het algemeen bestuur is verplicht een secretaris te benoemen (artikel 53 Waterschapswet). De secretaris is in eerste instantie verantwoordelijk voor de bijstand aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De Waterschapswet eist dat het dagelijks bestuur de vervanging van de secretaris regelt (artikel 55a).

Artikel 4 Het voorzittersoverleg

Tussen de voorzitter en de fracties in het algemeen bestuur vindt periodiek overleg plaats over de werkwijze en het reguleren van de vergaderingen. Hieronder vallen taken als: het initiëren van een aanpassing van het reglement van orde en het regelen van ondersteuning van het algemeen bestuur. Ook bij vertrouwelijke personele aangelegenheden kan een voorzittersoverleg een belangrijke rol vervullen.

Gekozen is voor een voorzittersoverleg waarin elke fractie is vertegenwoordigd met voor elke deelnemer een (één) volwaardige stem. Op deze wijze wordt aan de positie van alle fracties recht gedaan. Het voorzittersoverleg wordt ingevolge de Waterschapswet ondersteund door de secretaris.

Dit borgt ook dat de secretaris weet welke punten de aandacht van het algemeen bestuur hebben. De aanwezigheid van de secretaris kan ook gewenst zijn, omdat hij aandacht moet kunnen vragen voor of een toelichting kan geven op onderwerpen die worden voorbereid door de ambtelijke organisatie.

Artikel 5 Commissies

Dit artikel biedt de kapstok voor het instellen van advies commissies. Het is aan het algemeen bestuur te besluiten of en zo ja op welke wijze de besluitvorming over voorstellen aan het algemeen bestuur wordt voorbereid. Onderscheid wordt gemaakt tussen het instellingsbesluit en het besluit tot vaststelling van een reglement van orde voor de vergaderingen van de commissies.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; benoeming lid van het dagelijks bestuur; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging

Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming. De benoemde geeft schriftelijk aan of hij de benoeming aanneemt. Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt worden aan het algemeen bestuur stukken overlegd waaruit blijkt dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van het algemeen bestuur toegelaten te worden. Dit omvat de volgende stukken: een ondertekende verklaring met een opgave van de andere functies dan het lidmaatschap van het algemeen bestuur die hij bekleedt en een uittreksel uit de GBA met zijn woonplaats, geboorteplaats en –datum (indien voor het eerst gekozen). Het onderzoek van de geloofsbrieven moet in een openbare vergadering gebeuren. Dit onderzoek wordt voorbereid door een door het algemeen bestuur te benoemen commissie onderzoek geloofsbrieven. Bij het onderzoek zal ook de vraag worden betrokken of sprake is van incompatibiliteiten en niet toegestane nevenfuncties. De commissie onderzoek geloofsbrieven brengt verslag uit aan het algemeen bestuur; dit kan zowel mondeling als schriftelijk. Ingevolge artikel 24 van de Waterschapswet beslist het algemeen bestuur over de toelating van zijn leden. De formulering van het eerste lid benadrukt derhalve dat het algemeen bestuur en niet de voorzitter een commissie instelt, die het zogenaamde geloofsbrievenonderzoek verricht nadat de voorzitter van het stembureau nieuwe leden kennis heeft gegeven van hun benoeming. Het onderzoek van het proces verbaal (onderzoek naar het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag) gebeurt in de eerste samenkomst van het nieuwe algemeen bestuur na de verkiezingen. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de kandidatenlijsten en van de lijstverbindingen.

Er is een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe algemeen bestuur of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na een verkiezing dienen de algemeen bestuursleden in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling de eed of verklaring en belofte af te leggen. De voorzitter zal hen hiervoor oproepen. Bij tussentijdse vacaturevervulling kan de eed of verklaring en belofte aansluitend aan de beslissing van het algemeen bestuur over de toelating van het betrokken lid plaatsvinden. De tekst van de eed of verklaring en belofte die een lid van het algemeen bestuur bij het aanvaarden van het lidmaatschap van het algemeen bestuur moet afleggen, is in artikel 50 van de Waterschapswet vastgelegd.

Artikel 7 Benoeming leden dagelijks bestuur

Veelal wordt in de provinciale waterschapsreglementen bepaald dat de leden van het dagelijks bestuur worden benoemd in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in de nieuwe samenstelling. In praktijk zal dit in een latere vergadering zijn. Eerst moet een coalitie worden gevormd met een besluit over de omvang van het dagelijks bestuur (met inachtneming van het bepaalde in het provinciale waterschapsreglement). Vervolgens vinden verkiezingen plaats tussen door de fracties voorgedragen kandidaten.

Vanuit de gedachte dat de meerderheid van het algemeen bestuur bestaat uit gekozen vertegenwoordigers van de categorie ingezetenen, is er voor gekozen eerst de db-leden uit die categorie te doen benoemen.

Het vijfde lid geeft invulling aan een leemte in de Waterschapswet. De Waterschapswet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een lid van het dagelijks bestuur, maar niet op welk moment deze getoetst worden. De formele eisen voor een lid van het dagelijks bestuur zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur (artikelen 31 en 45 Waterschapswet). Het ligt voor de hand om voor het benoemen van lid van het dagelijks bestuur van buiten de kring van het algemeen bestuur ook een commissie voor het onderzoek naar de geloofsbrieven in te stellen.

Artikel 8 Fracties

De Waterschapswet kent het begrip niet, maar gaat onder andere in artikel 14 wel uit van het bestaan van in het algemeen bestuur vertegenwoordigde categorieën van belanghebbenden. Voor de categorie ingezetenen hebben verkiezingen plaatsgevonden waaraan geregistreerde belangengroeperingen konden deelnemen. In navolging van vertegenwoordigende lichamen van algemeen bestuur ligt het in de rede ook bij waterschapsbesturen te spreken van fracties.

Bij de aanvang van de eerste zitting van het nieuwe algemeen bestuur na de verkiezingen, worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van het algemeen bestuur de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst hadden staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in het algemeen bestuur en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Ook de door de koepels aangewezen leden worden als fracties beschouwd.

In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden het algemeen bestuur verlaten. Het beëindigen van de zitting in het algemeen bestuur kan verschillende oorzaken hebben. Leden kunnen ongeneeslijk ziek zijn, een conflict met hun fractie hebben, te weinig tijd hebben voor het waterschapswerk en zo zijn er nog vele redenen denkbaar. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede. Het is ook mogelijk dat een lid van het algemeen bestuur zijn lidmaatschap niet opzegt maar uit een fractie stapt. Hij kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie van de categorie ingezetenen. Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen (een kandidaat wordt door de voorzitter van het stembureau benoemd). De Waterschapswet/Waterschapsbesluit kent bij de verkiezingen deelnemende belangengroeperingen, maar een zetel 'hoort' niet bij een belangengroepering, maar is verbonden aan de "volksvertegenwoordiger" die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. Het algemeen bestuur heeft geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties en de naamvoering. Een mededeling aan de voorzitter van het algemeen bestuur is voldoende. Het algemeen bestuur is gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan rekening te houden met de nieuwe situatie.

Het provinciaal reglement bepaalt de omvang van de vertegenwoordigers van de geborgde belangen; het is dus formeel niet mogelijk dat een gekozen vertegenwoordiger van de categorie ingezetenen lid wordt van een fractie samengesteld uit benoemde vertegenwoordigers en omgekeerd dat benoemde vertegenwoordigers lid worden van een fractie uit de categorie ingezetenen.

Hoofdstuk 3 Vergaderingen

Paragraaf 1 Tijd van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 9 Tijd en plaats van vergaderen

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 10 Oproep

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 11 Agenda

Dit artikel bevat enkele formele bepalingen over vaststellen en wijzigen van de agenda.

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken

Van oudsher werd achtergrondinformatie ter inzage gelegd. Het ging daarbij om informatie die niet direct noodzakelijk werd geacht voor goede beraadslaging en besluitvorming. Door deze in enkelvoud ter inzage te leggen, bleef de belasting voor zowel de lezer als de verspreider beperkt.

Tegenwoordig is de hoeveelheid informatie geen probleem meer bij het (digitaal) verspreiden, maar des te groter bij het ontvangen van informatie. Om die reden wordt achtergrondinformatie nog altijd niet actief verspreid via de vergaderstukken, maar wordt deze (digitaal) ter inzage gelegd. Eenieder die betreffende informatie persoonlijk wenst te ontvangen, kan deze toegezonden krijgen door daar bij het bestuurssecretariaat om te vragen.

Artikel 13 Openbare kennisgeving

Dit artikel spreekt voor zich. Er wordt naar gestreefd de uitvoering van de artikelen 10 en 13 zoveel mogelijk te synchroniseren.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst

De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit indirect voort uit artikel 38b en 38c Waterschapswet. De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen, dat het vergaderquorum aanwezig is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen.

De ondertekening door voorzitter en secretaris dient te waarborgen dat de lijst volledig is en het quorum aanwezig was.

Artikel 15 Zitplaatsen

Voor ordentelijke vergaderingen is het van belang dat een ieder zijn vaste zitplaats heeft. De voorzitter kan na overleg in het voorzittersoverleg de indeling herzien, indien daartoe aanleiding bestaat. Ook andere personen kunnen uitgenodigd worden om ter vergadering aanwezig te zijn. De voorzitter is de aangewezen persoon om voor een zitplaats voor hen te zorgen.

Artikel 16 Opening vergadering

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 17 Spreekrecht burgers/ingezetenen

In dit artikel wordt het spreekrecht van burgers geregeld tijdens de vergadering. In het derde lid is bepaald dat insprekers zich 24 uur voor aanvang van de vergadering moeten melden. Deze bepaling is opgenomen om vooral het dagelijks bestuur in staat te stellen zich te prepareren.

Artikel 18 Verslag en besluitenlijst

Dit artikel regelt dat de vergaderingen in beeld en geluid worden opgenomen en rechtstreeks worden uitgezonden via de website van Wetterskip Fryslân. Daar blijven de opnames voortdurend raadpleegbaar. Voorts regelt het artikel dat er een korte besluitenlijst wordt samengesteld na iedere vergadering. Het artikel regelt ook wat de korte besluitenlijst dient te bevatten en hoe de vaststelling wordt geregeld.

Artikel 19 Ingekomen stukken; mededelingen

In dit artikel wordt geregeld dat aan het algemeen bestuur gerichte stukken worden geplaatst op de digitale leestafel van het algemeen bestuur. Voorts wordt geregeld hoe dergelijke stukken geagendeerd worden voor de verschillende commissievergaderingen.

Artikel 20 Aantal spreektermijnen

Indien het algemeen bestuur van mening is, dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten. Het tweede lid benadrukt dat de voorzitter elke spreektermijn afsluit. Dit behoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de algemeen bestuursleden in de eerste en tweede termijn.

Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Een verzoek van een lid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, zal de voorzitter in beginsel niet te honoreren.

De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp.

Artikel 21 Spreektijd

Het artikel strekt ertoe te benadrukken dat het algemeen bestuur ook uit eigen initiatief regels kan stellen over de spreektijd van de leden. De voorzitter hoeft dit niet voor te stellen. De voorzitter kan in

het kader van zijn taak tot het handhaven van de orde tijdens de vergadering wel wijzigingen voorstellen in de omvang van de spreektijd.

Artikel 22 Handhaving orde; schorsing

Het eerste lid verzekert dat leden van het algemeen bestuur vrijelijk kunnen spreken. Wel zijn interrupties toegestaan, behalve wanneer deze zo veelvuldig zijn dat de voorzitter in het belang van de voortgang van de beraadslagingen bepaalt dat een spreker zijn betoog zonder verdere interrupties afrondt. Om te bevorderen dat leden van het algemeen bestuur zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten, is in artikel 39 Waterschapswet bepaald dat zij niet in rechte vervolgd kunnen worden, aan te spreken zijn of verplicht zijn getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen.

Artikel 23 Beraadslaging

Teneinde de vergaderduur niet te zeer te verlengen wordt over een voorstel dat in onderdelen of artikelen is verdeeld, in principe in zijn geheel beraadslaagd. In het eerste lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen. Het tweede lid voorziet in de mogelijkheid de vergadering te schorsen voor nader onderling beraad

Artikel 24 Deelname aan de beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 39 Waterschapswet geregelde verschoningsrecht van leden van het algemeen bestuur en anderen die deelnemen aan de vergadering. De voorzitter heeft het recht (het woord te voeren en) deel te nemen aan de beraadslagingen op grond van artikel 94 de Waterschapswet. In het tweede lid wordt het begrip 'beslissing' gebruikt. Het gaat hier namelijk niet om het besluitbegrip in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 25 Stemverklaring

Stemverklaringen zullen kort moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden gegeven vóór de voorzitter de wijze van stemming aan de orde stelt.

Artikel 26 Beslissing

De voorzitter kan de beraadslaging sluiten, als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij het algemeen bestuur anders beslist. De voorzitter formuleert daarna de te nemen eindbeslissing. Indien geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen

Artikel 27 Algemene bepalingen over stemming

Indien een lid te kennen geeft stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. Als regel zal stemmen bij handopsteking toereikend zijn. Maar een lid kan ook vragen om hoofdelijke stemming. Het algemeen bestuur heeft niet de bevoegdheid hiervan af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. De regeling in het tweede lid kan enkel toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen. Een lid van het algemeen bestuur kan zich alleen onthouden van stemming op grond van artikel 38a Waterschapswet. In alle andere gevallen is een lid van het algemeen bestuur verplicht stelling in te nemen en te stemmen. Stemmingen zijn in principe ook openbaar. Een lid van het algemeen bestuur als gekozen of benoemde vertegenwoordiger van zijn categorie van belanghebbenden dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor de achterban (kiezers of benoemende koepels) duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden. Bij wie de hoofdelijke stemming begint wordt geregeld door loting.

Indien bij het staken van stemmen de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 28 Stemming over amendementen en moties

Er is een verschil in procedure tussen een motie en een amendement. Een amendement komt in stemming voorafgaande aan de stemming over het onderliggende voorstel. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit; over een motie wordt een apart besluit genomen, voordat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp geldt dit uiteraard niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 29 Stemming over personen

Over de benoeming, voordracht of aanbeveling van personen, dient de stemming schriftelijk te geschieden door middel van gesloten en ongetekende stembriefjes. Op deze wijze is geheimhouding gewaarborgd. Het reglement van orde gaat uit van een stemming door middel van een behoorlijk ingevuld

stembriefjes. Een blanco stembriefje wordt niet aangemerkt als een behoorlijk ingevuld stembriefje. In geval van een schriftelijke stemming wordt dan ook geen rekening gehouden met blanco stembriefjes. Een blanco of verkeerd ingevuld stembriefje telt wel mee bij de bepaling van het quorum. Het algemeen bestuur oordeelt uiteindelijk of een stembriefje behoorlijk is ingevuld.

Bij een benoeming stelt het algemeen bestuur een specifiek persoon aan in een bepaald ambt (lid van het dagelijks bestuur, secretaris, ombudsman etc). Op het stembiljet kan de naam van de te benoemen persoon met daarachter de opties 'voor' en 'tegen' worden vermeld. Onder voordracht wordt verstaan het als kandidaat voorstellen van een persoon voor een bepaald ambt. Een voordracht is voor het algemeen bestuur bindend, op de stembiljetten dienen de namen van de voorgedragen perso(o)n(en) te worden vermeld met daarachter de opties 'voor' en 'tegen'. Bij een aanbeveling wordt voorgesteld om bepaalde personen voor een bepaald ambt voor te dragen, het algemeen bestuur mag van de aanbevelingen afwijken. Het betreft hier een zogenaamde vrije stemming. Op de stembiljetten kunnen de namen van de aanbevolen personen worden vermeld met daarachter de opties 'voor' en 'tegen' én een vrije ruimte waar een kandidaat van eigen keuze kan worden ingevuld.

Artikelen 30 en 31 Herstemming over personen en beslissing door het lot

Indien bij de stemming over personen als bedoeld in artikel 30 geen besluit valt moet er herstemming en zo nodig loting plaatsvinden. Deze artikelen beschrijven de procedures daarvoor.

Hoofdstuk 4 Rechten van leden

Artikel 32 Amendementen

De definitie van amendement is opgenomen in artikel 1. Door het recht van amendement kan de regelgevende taak van het algemeen bestuur reëel inhoud krijgen. Ook kleine fracties en individuele leden van het algemeen bestuur moeten in staat gesteld worden (sub)amendementen in te dienen. Daarom is niet bepaald dat een amendement door een aantal andere leden inhoudelijk moet worden ondersteund. Voor wat betreft de stemming over amendementen wordt verwezen naar artikel 28

Artikel 33 Moties

De definitie van motie is opgenomen in artikel 1. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politiek-bestuurlijke, procedurele aard), het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen of om het doen van een verzoek. Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politiek- bestuurlijke betekenis. Daarom is het dagelijks bestuur formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht.

Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt, dat over een motie een apart besluit wordt genomen. Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt, dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp, waarop de motie betrekking heeft. Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats.

Artikel 34 Voorstellen van orde

De voorzitter legt aan het algemeen bestuur ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door het algemeen bestuur. Bij staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen, (artikel 32, lid 4 Waterschapswet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een pauze. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 35).

Artikel 35 Initiatiefvoorstellen

Het is de taak van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur de nodige voorstellen te doen. Leden van het algemeen bestuur kunnen ook zelf een voorstel voor een ontwerpverordening of ontwerpbeslissing ter behandeling bij het algemeen bestuur indienen als het dagelijks bestuur niet of naar het oordeel van één of meer leden niet tijdig zelf met voorstellen komt. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend. Het algemeen bestuur beslist bij de vaststelling van de agenda of een initiatiefvoorstel op de agenda blijft staan. Het vierde lid biedt de mogelijkheid nadere regels te stellen.

Artikel 36 Dagelijks bestuursvoorstel

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 37 Interpellatie

Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht. Het gaat om een recht van een lid van het algemeen bestuur om tijdens een vergadering over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het dagelijks bestuur of de voorzitter te vragen. Daarvoor is verlof van het algemeen bestuur voor nodig.

Artikel 38 Schriftelijke vragen

Het vragenrecht geeft aan de leden van het algemeen bestuur het recht informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het dagelijks bestuur of de voorzitter behoren. Het karakter van deze vragen is primair van informatieve strekking. Op grond van deze bepaling kan een lid van het algemeen bestuur schriftelijke vragen stellen aan het dagelijks bestuur of de voorzitter, al naar gelang wie verantwoordelijk is. Het dagelijks bestuur kan besluiten dat de verantwoordelijke portefeuillehouder voor schriftelijke beantwoording zorg draagt.

Artikel 39 Inlichtingen

In dit artikel wordt een procedurele uitwerking gegeven van de inlichtingenplicht die het dagelijks bestuur (artikel 89, tweede lid, Waterschapswet) en de voorzitter (artikel 97, tweede lid, Waterschapswet) hebben ten opzichte van het algemeen bestuur.

Artikel 40 Rondvraag

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid van een rondvraag. Ten einde te voorkomen dat aan het einde van de vergadering allerhande spontane vragen worden gesteld, dienen vragen voorafgaande aan de vergadering te worden gemeld bij de secretaris. Dit maakt het mogelijk - bij niet te ingewikkelde vragen - dat het dagelijks bestuur direct antwoorden kan geven.

Hoofdstuk 5 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 41 Verslag en verantwoording

Degene die door het algemeen bestuur is aangewezen als lid van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan is zowel lid van dat bestuur als vertegenwoordiger van het waterschap. Hij is aan het algemeen bestuur verantwoordig verschuldigd voor de wijze waarop hij in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling functioneert.

Het ligt in de rede de bepalingen van dit artikel ook van toepassing te verklaren op andere organisaties, waarin het algemeen bestuur een of meer van zijn leden of de voorzitter heeft benoemd. Hierbij valt te denken aan stichtingen (bijv. tot instandhouding van een of meer molens/gemalen) en vennootschappen (bijv. een slibverbrandingsinstallatie). Hierin voorziet het vierde lid.

Hoofdstuk 6 Besloten vergadering

Artikel 42 Algemeen

Dit artikel bepaalt dat de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing zijn op een vergadering achter gesloten deuren. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig verzenden van stukken, het recht van amendement, het recht van motie, het maken van het verslag.

De bepalingen van het reglement zijn echter niet van toepassing voor zover het toepassen van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal het algemeen bestuur moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 37 van de Waterschapswet wordt opgelegd dan wel opgeheven.

In artikel 35 van de Waterschapswet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor 'het sluiten van de deuren', de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 43 Verslag

Besloten vergaderingen worden wel opgenomen doch niet via internet uitgezonden. Met behulp van de opname kan een verslag worden gemaakt conform artikel 35 lid 4 van de Waterschapswet.

Artikelen 44 en 45 Geheimhouding en opheffing daarvan

Hetgeen besproken wordt in een besloten vergadering, valt niet van rechtswege onder de geheimhoudingsplicht. Daarvoor is toepassing van de procedure volgens artikel 37 van de Waterschapswet noodzakelijk.

Het dagelijks bestuur, de voorzitter of een commissie kunnen ook geheimhouding opleggen. Deze vervalt indien het algemeen bestuur deze in de eerstvolgende vergadering niet bekrachtigt in een vergadering waar een quorum aanwezig was. Het algemeen bestuur kan de geheimhouding niet onverhoeds opheffen, maar eerst nadat daarover in een besloten vergadering is beraadslaagd.

Hoofdstuk 7 Toehoorders en pers

Artikel 46 Toehoorders en pers

De voorzitter is belast met het handhaven van de orde. Dit artikel biedt de grondslag om toehoorders die de orde verstoren, aan te spreken en bij volharding in hun gedrag hun de toegang te ontfemen.

Artikel 47 Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van het algemeen bestuur in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluids- en beeldregistraties maken mits de aanwijzingen van de voorzitter worden opgevolgd. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikelen 48 en 49 Uitleg reglement en inwerkingtreding

Deze artikelen spreken voor zich.